

ĐINH TIÊN HOÀNG

Đinh Tiên Hoàng là vị vua có công lao thống nhất giang sơn, lập nên nước Đại Cồ Việt, đóng đô Hoa Lư.

Triều Đinh trị vì trong giai đoạn lịch sử: 968- 979. Đinh Tiên Hoàng tên húy là Đinh Bộ Lĩnh. Đinh Bộ Lĩnh sinh ra tại làng Đại Hữu, xã Gia Phương, huyện Gia Viễn, tỉnh Ninh Bình ngày nay. Vì vậy trong dân gian có câu: “Đại Hữu Sinh Vương”. Khi mới ra đời, Bộ Lĩnh có tướng mạo khôi ngô tuấn tú, tinh anh, lanh lợi khác thường.

Thuở niên thiếu, Đinh Bộ Lĩnh có tài bơi lội xuất chúng, thường lặn xuống lòng sông sâu để bắt cá hay bắt ba ba tùy ý. Đinh Bộ Lĩnh cùng

các bạn mục đồng chăn thả trâu quanh vùng và bày ra các “trò chơi”. Nổi tiếng là trò “Tập trận cò lau” (đám trẻ chăn trâu chia làm hai phe để đánh trận lấy bông lau làm cò - còn gọi là Cò lau tập trận). Các cuộc tập trận thường diễn ra ở Thung Lau, Thung Lá là những thung lũng giữa các núi non quê nhà.

Khi trưởng thành, là một trang tuấn kiệt, cũng vào thời kỳ giang sơn gấm vóc bị xâm xé, loạn lạc bởi mười hai sứ quân (sau thời nhà Ngô). Đinh Bộ Lĩnh đứng ra tụ hội các nghĩa quân cùng đứng lên mưu nghiệp lớn. Nghĩa quân của Đinh Bộ Lĩnh hợp cùng nghĩa quân của Tướng công Trần Lãm quật cường, mưu lược dẹp yên nạn sứ quân bấy giờ, thống nhất được xã tắc.

Năm 968, Đinh Bộ Lĩnh lên ngôi hoàng đế, đặt tên nước là Đại Cồ Việt, định quốc hiệu là Thái Bình, lập dựng kinh đô tại Hoa Lư.

“Tứ trụ triều đình” nhà Đinh có: Đinh Điền, Nguyễn Bặc, Trịnh Tú, Lưu Cơ - hầu như đều là bạn của vua Đinh từ thuở niên thiếu, đã từng trải qua bao phen ném mật năm gai, vào sinh ra tử.

Có nhiều truyền thuyết ly kỳ, độc đáo, hấp dẫn kể về Đinh Bộ Lĩnh (Đinh Tiên Hoàng thời niên thiếu). Đặc biệt là truyền thuyết “Sự tích núi Cấm Gươm”. Có thể nói đây là một truyền thuyết - sử thi đặc sắc và trường tồn.

Truyện kể rằng: Thời niên thiếu, Đinh Bộ Lĩnh thường đi chăn trâu ở Thung Lau, Thung Lá. Đám trẻ chăn trâu ấy thường “Tập trận cò lau”. Một ngày nọ, đám quân của “chủ soái” Đinh Bộ Lĩnh thắng trận đã cùng các “quân sĩ” giết mổ trâu để khao quân.

Đinh Bộ Lĩnh lấy cái đuôi trâu cắm vào một khe đá núi, chèn lại. Sau, sai quân về báo lại với chủ trâu (là chú ruột của mình) tên là Đinh Thúc Dự rằng: “Trâu đã bị thần núi bắt, hiện chỉ còn lại cái đuôi. Ông Thúc

Dự vội cầm gươm chạy vào thung, theo bọn trẻ dẫn chỉ, cầm lấy cái đuôi trâu, ra sức kéo thì ngã chổng kèn ra. Đinh thần lại, uất ức, biết đây là trò bày ra của Đinh Bộ Lĩnh và đám trẻ, ông Thúc Dự nổi giận đùng đùng, cầm gươm đuổi chém Đinh Bộ Lĩnh. Bộ Lĩnh chạy thục mạng. Đến bờ sông lớn, đường cùng, Đinh Bộ Lĩnh hét gọi thần sông cứu hộ.

Bỗng có một con rồng vàng to lớn uốn khúc nhô lên. Đinh Bộ Lĩnh cưỡi rồng sang sông mà thoát hiểm. Khi ông Thúc Dự đuổi tới, nhác trông thấy cảnh tượng này thì hoảng sợ. Ông vội cầm cây gươm xuống đất mà quỳ lạy. Nơi ông Thúc Dự cắm cây gươm ấy về sau thiên nhiên tạo thành một trái núi, nay gọi là núi Cắm Gươm. Núi Cắm Gươm thuộc địa bàn xã Gia Tiến, huyện Gia Viễn ngày nay, đối diện bên kia sông với khu vực kinh thành Hoa Lư xưa. Và sông này về sau gọi là sông Hoàng Long (rồng vàng). Đây là một truyền thuyết dân gian - tự sự kể về quá khứ phi phàm của bậc anh hùng dân tộc Đinh Bộ Lĩnh, sau là Hoàng đế Đinh Tiên Hoàng.

